

การปลูกฟ้าทะลายโจร

โดย Min Sen concept (agro) 12 เมษายน 2564

ฟ้าทะลายโจร เป็นไม้ล้มลุก มีชื่อเรียกแตกต่างกันตามท้องถิ่น เช่น หญ้าก้านงู น้ำลายพังพอน ฟ้าสาย เขยตายยายคลุม เมฆทะลาย และฟ้าสะท้อน ต้นสีเหลี่ยมสูง 30-70 เซนติเมตร แตกกิ่งเล็ก ด้านข้างจำนวนมาก ใบมีลักษณะเป็นเหลี่ยม ใบเลี้ยงเดี่ยวสีเขียวเข้มเป็นมัน ดอกย่อย มีกลีบดอกสีขาว ปลายแยกเป็น 2 ปาก ปากบนมี 3 กลีบ มีเส้นสีม่วงแดงพาดอยู่ มีผลเป็นฝัก สายพันธุ์ที่นิยมปลูก มีสายพันธุ์จาก กำแพงแสน นครปฐม เป็นสายพันธุ์ที่ให้ค่าน้ำหนักสดเฉลี่ยต่อต้นสูงสุด สายพันธุ์ระยอง และสายพันธุ์ศรีสะเกษ

ฟ้าทะลายโจร เป็นพืชที่ชอบอากาศร้อนชื้น น้ำไม่ท่วมขัง ไม่ชอบใกล้แหล่งสารพิษ ปลูกได้ในดินทุกประเภท แต่เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี ไม่มีลมพัดแรง พบมากใน จีน อินเดีย ไทย ชอบแสงแดดปานกลาง คือไม่มากนัก จึงสามารถปลูกแซมระหว่างแถวของไม้ผล หรือไม้ยืนต้น แต่ไม่ควรปลูกในที่ร่มทึบเกินไป จะทำให้เจริญเติบโตช้า ถ้าแสงแดดจัดเกินไป จะทำให้ใบเล็กและเป็นสีม่วง

การเตรียมดินปลูก เริ่มด้วยการกำจัดวัชพืชที่บริเวณทำการเพาะปลูก หากวัชพืชไม่มากให้ไถพรวนครั้งเดียว ถ้าวัชพืชมากควรไถพรวน ด้วยไถดะ เปิดหน้าดิน และตากดินไว้ 2 สัปดาห์ แล้ว

จึงค่อยไถแปร เพื่อปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยคอก โดยให้ค่า pH ประมาณ 5-5.8 และมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่า 3.5 %

การขยายพันธุ์ สามารถในวิธีปักชำด้วยกิ่ง หรือเพาะเมล็ด และการเพาะเมล็ดก็จะค่อนข้างง่าย

การเก็บเมล็ดจากฝักแก่ สีนํ้าตาลเข้ม เปลือกหุ้มแข็ง นำเมล็ดไปแช่นํ้า 2 คืน หรือนํ้าที่อุณหภูมิ 80-100 องศาเซลเซียส ประมาณ 5-10 นาที แล้วนึ่งเมล็ดที่แช่นํ้าแล้วไปหว่าน ควรปลูกในฤดูฝน ประมาณต้นเดือนพฤษภาคม ช่วงนี้เมล็ดจะงอกดี หากใช้การหยอดเมล็ด ใช้เมล็ดประมาณ 50-100 เมล็ดต่อความยาว 1 เมตร

การปลูกเป็นแปลง ควรทำร่องต้น ๆ ระหว่างแถวห่างกัน 40 เซนติเมตร โดยเมล็ดลงในร่องแล้วกลบดินบาง ๆ พอไม่ให้เห็นเมล็ด แต่ถ้าจะหยอดหลุม ขุดหลุมลึก 3-4 เซนติเมตร แต่ละหลุมห่างกัน 30 เซนติเมตร วางเมล็ด แล้วกลบดิน รวมทั้งใช้ฟางหรือหญ้าแห้งคลุมแปลง รดน้ำให้ชุ่ม การปลูกเป็นแถว หรือหยอดหลุมจะช่วยดูแลวัชพืชได้ง่าย

หลังเพาะเมล็ดหรือปักชำ ควรระวังไม่ให้ขาดน้ำ 30-60 วันแรก หลังจากการปลูก ถ้าแดดจัด ให้รดน้ำวันละ 2 ครั้ง เช้า และเย็น ถ้าแดดไม่จัดให้รดน้ำพอชุ่มวันละครั้งในตอนเช้า เมื่อต้นโตขึ้นหลังจาก 60 วัน รดน้ำวันเว้นวันได้ โดยสังเกตจากสภาพดิน หากดินแห้ง หรือฝนทิ้งช่วง ควรรดน้ำพอชุ่ม

การให้ปุ๋ย เมื่อต้นเกินอายุ 60 วัน ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 125 กรัมต่อต้น หรือ 300-400 กรัมต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร ระยะ 90-110 วัน ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 300-500 กรัมต่อ 1 ตารางเมตร หลีกเลี่ยงการใช้ปุ๋ยเคมี และการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช และแมลง เพราะการปลูกเพื่อใช้ประโยชน์ทางยาจึงต้องระวังอย่างมาก

การปลูกฟ้าทะลายโจรปลูกครั้งเดียว แล้วปีต่อ ๆ ไป ต้นกล้าใหม่จะเกิดขึ้นเองไม่ต้องปลูกซ้ำอีก

การเก็บเกี่ยว เริ่มเก็บใบฟ้าทะลายโจร เมื่ออายุได้ 3-4 เดือน (110-120 วัน) เป็นระยะที่ฟ้าทะลายโจรเติบโตเต็มที่ และเริ่มออกดอก หรือเก็บระยะที่ดอกบาน 20-50 % หากเก็บเกินระยะเวลา สารสำคัญในใบจะลดน้อยลง ใช้กรรไกรตัดหรือใช้เคียวเกี่ยวมาทั้งต้น เหลือตอไว้เหนือดิน 10-15 เซนติเมตร เพื่อให้แตกยอดและกอใหม่

การเก็บเกี่ยวได้ปีละ 2 ครั้ง ถ้าปลูกฤดูฝนจะเก็บเกี่ยวครั้งแรกปลายเดือนกรกฎาคม ถึงต้นเดือนสิงหาคม หลังจากนั้น 3 เดือนหรือต้นฤดูหนาวก็เก็บเกี่ยวได้อีกครั้ง ที่สำคัญ คือ แยกวัชพืชที่ปะปนมากับการเก็บเกี่ยวออก และล้างผลผลิตให้สะอาด ตัดเป็นท่อน ๆ ยาว 3-5 เซนติเมตร ผึ่งให้แห้ง โดยตากแดดบนลานตาก ยกพื้นมีวัสดุรองรับที่สะอาด หรือใช้เครื่องอบแห้ง ลมร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส ใน 8 ชั่วโมงแรก และลดเหลือ 40-45 องศาเซลเซียส อบจนแห้งสนิท

การเก็บเฉพะาใบจะได้สารสำคัญมากกว่า แล้วนำมาเข้ากระบวนการตากแห้งเช่นเดียวกัน แล้วนำไปฝังลมประมาณ 3 วัน โรคและการป้องกัน ได้แก่

โรคโคนเน่า รากเน่า จากเชื้อรา หากพอดต้องถอนทำลายทันที โรคแอนแทรคโนส พบตรงกลาง หรือปลายใบ หากพบให้ตัดส่วนที่เป็นโรคทิ้ง

ไม่พบแมลงที่ทำความเสียหายรุนแรง อาจพบหนอนผีเสื้อบ้าง ถ้าพบก็เพียงจับไปทำลายทิ้งไป

ระวังหอยทาก ถ้าพบให้นำออกไปจากแปลง

ติดตามรายละเอียดอื่นเพิ่มเติมได้

จาก www.minsenconcept.com